

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Про взаємовплив суспільства і природи

“Інформаційне суспільство і природа: вектори взаємовпливу” — під такою назвою у Криворізькому державному педагогічному університеті з ініціативи кафедри соціології та економіки **9–10 листопада 2018 року** відбулася IV Міжнародна науково-практична конференція. Співorganizаторами конференції виступили Дніпропетровське відділення Соціологічної асоціації України, кафедра прикладних суспільних наук Сілезької Політехніки (м. Забже, Польща), кафедра соціології та соціальної роботи Класичного приватного університету (м. Запоріжжя).

Тематична спрямованість конференції передбачала роботу за такими напрямами:

- філософські та соціальні проблеми взаємодії людини із соціумом і природою;
- інформаційні та мас-медійні технології взаємодії “Суспільство — Людина — Природа”;
- екологічна етика, культура та система цінностей у взаємодії “Суспільство — Інформація — Природа”.

Тематика конференції вже шість років поспіль викликає велику зацікавленість не тільки українських, а й польських соціологів, оскільки за сучасних умов інформаційні та природні ресурси є чи не найважливішими умовами для подальшого розвитку людства.

Уперше до Кривого Рогу завітали відомі українські соціологи **Євген Головаха** — член-кореспондент Національної академії наук України, доктор філософських наук, заступник директора Інституту соціології НАН України і **Сергій Makeєв** — доктор соціологічних наук, завідувач відділу соціальних структур Інституту соціології НАН України.

Розпочинаючи пленарне засідання, завідувачка кафедри соціології та економіки КДПУ, доцент, кандидат соціологічних наук **Ірина Грабовець** підкреслила актуальність питань взаємодії соціуму і навколишнього середовища, ознайомила присутніх із тематикою конференції, представила їй гостей та учасників і подякувала надійним партнерам цієї вже традиційної соціологічної події.

Ректор Криворізького державного педагогічного університету, професор, доктор філософських наук **Ярослав Шрамко** у вітальному слові зробив наголос на непересічному науковому значенні конференції, нагадав про практичну важливість проблемних питань, пов'язаних з розвитком інформаційного суспільства і збереження природних ресурсів, побажав присутнім продуктивної роботи.

Є. Головаха у своїй пленарній доповіді “Ціннісні засади соціально-історичних змін у взаємодії “соціум — людина — природа”” акцентував увагу на розкритті фундаментальної ролі цінностей у розвитку людської цивілізації. Зазначивши, що головним принципом системи цінностей є баланс, він звернув увагу на те, що прита-

манна людині схильність до домінантного мислення, яка порушує цю збалансованість, може бути скоригована гармонізацією ціннісного сприйняття світу. Доповідач аргументував думку про необхідність інтеграції європейських цінностей до українського соціуму, що передбачає певні трансформації в суспільній свідомості, та, зокрема, наголосив на необхідності формування в нашій країні світобачення, притаманного інформаційному суспільству.

С.Макеєв у своїй доповіді “Соціологічні проєкції взаємозв’язку суспільства і природи” висвітлив соціологічні проєкції взаємозв’язку суспільства і природи, розповів про сучасний феномен “роз’єднаності часів” — нові властивості взаємодії минулого та майбутнього з теперішньою реальністю. “Ми вступили в дуже непередбачувану епоху, — підкреслив вчений. — З’являються як теорії про завершення біологічної еволюції нашого виду, так і ідеї про те, що нині людство вступає у конфронтацію не тільки з навколишнім середовищем, а й із власною природою”.

Вже вкотре бажаними гостями на конференції були відомі українські дослідниці **Лариса Хижняк** — доктор соціологічних наук, професор кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, і **Яна Зоська** — доктор соціологічних наук, професор кафедри соціології та соціальної роботи Класичного приватного університету.

Зокрема, **Л.Хижняк** у своєму виступі “Контексти одноразової культури в інформаційному суспільстві” зосередила увагу на екологічних і суспільних ризиках, які несе використання одноразової продукції, оскільки культура “використання й утилізації” сьогодні поширюється на ставлення людей до природи і на міжособистісні стосунки. Тому, на її думку, необхідні не лише економічні важелі розв’язання цієї проблеми, а й ґрунтовний науковий супровід гармонізації соціального й екологічного.

Я.Зоська у доповіді “Споживчі інтенції різних вікових груп населення м. Запоріжжя щодо контенту інтернету” звернула увагу на те, що останніми роками стрімко зростає активність аудиторії інтернету, оскільки останній нині є і джерелом інформації, і майданчиком для саморепрезентації, і сферою задоволення незреалізованих соціальних потреб людей у спілкуванні, передусім підлітків та молоді.

Польські соціологи з кафедри прикладних суспільних наук Сілезької Політехніки (м. Забже, Польща) акцентували увагу на розвитку організацій в контексті їх організаційної культури, цілей і завдань (доктор **Анна Кохманьска**); на ефективних змінах в організаціях, що відбуваються під впливом соціальних чинників (доктори-інженери **Юзеф Обер** та **Януш Карвот**); на специфіці соціально-демографічних та міграційних процесів у промислових регіонах України та Польщі (на прикладі Криворіжжя, Донбасу і Верхньої Сілезії) (професор **Александра Кузьор** у співавторстві з професором **Аллою Лобановою**); на соціальних та культурних детермінантах постмодернізму (професор **Ян Руг** з Інституту соціології Жешувського університету).

У секційних засіданнях учасники конференції — соціологи з Києва, Харкова, Одеси, Запоріжжя, Полтави, Миколаєва та ін. — із зацікавленням обговорили сучасні проблеми, що виявляються в Україні через конструктивні та деструктивні впливи інформації на людину, а людини — на природу.

Жваві дискусії викликали виступи доцента кафедри соціології Чорноморського національного університету ім. Петра Могили, кандидата соціологічних наук **Людмили Калашникової** “Можливості соціологічного пізнання структурно-рівневої організації безпеки життєдіяльності особистості”; доцента кафедри філософії і соціальних наук Криворізького національного університету, кандидата філософських наук **Андрія Комісаренка** “Інтернет як відображення колективного невігластва та абсурду”; доцента кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпро-

петровського університету внутрішніх справ, кандидата соціологічних наук **Юрія Візницьі** “Використання даних досліджень рівня віктимізації у формуванні ефективної системи протидії злочинності”; старшого викладача кафедри соціології та економіки Криворізького державного педагогічного університету **Олени Комарової** та старшого викладача **Людмили Братченко** “Специфічні ознаки бідності в українському суспільстві”. Okремо варто відзначити також виступи молодих соціологів **Оксани Лаже** “Екологічні ризики як чинник формування репродуктивних практик молодих сімей промислового регіону”; **Андрія Каркача** “Е-медіаспоживання у задоволенні культурно-дозвіллевих потреб літніх людей”; **Валерія Каритки** “Екологічна відповідальність як чинник формування екологічної культури молоді”; **Сергія Петрухіна** “Національна державотворча ідея у соціологічних працях Микити Шаповала”.

Зацікавлену участь у Конференції взяли студенти щойно відкритої у Криворізькому державному педагогічному університеті нової спеціальності “Соціологія масових комунікацій, журналістики і реклами”. Гості з Києва передали їм у подарунок свої книжки та примірники фахового журналу “Соціологія: теорія, методи, маркетинг”.

Після завершення конференції учасники вирушили на екскурсію промисловими та природними ландшафтами Криворіжжя, зокрема ознайомилися із коксохімічним виробництвом на ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” і червоними озерами, що утворилися внаслідок видобутку залізних руд на Криворіжжі.

Організаційний комітет конференції висловлює щире подяку відомим українським вченим-соціологам і молодим науковцям України за активну участь в конференції, зокрема в обговоренні гострих актуальних суспільних проблем інформаційної доби, в яку вступило людство, і сподівається на зустрічі та співпрацю в майбутньому.

*АЛЛА ЛОБАНОВА,
доктор соціологічних наук, професор кафедри соціології та економіки
Криворізького державного педагогічного університету*

Матеріал одержано 04.02.2019